

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Matyášové a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobce: **U. S.**, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 9. 2016, č. j. 2 A 61/2016 - 26, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 28. 4. 2016, č. j. KRPA-162319-16/ČJ-2016-000022, bylo žalobci (dále jen „stěžovatel“) dle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v relevantním znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění, neboť pobýval na území České republiky v období od 9. 11. 2015 do 28. 4. 2016 bez víza, ač k tomu nebyl oprávněn, a doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena na 1 rok, a to od okamžiku, kdy pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky. Současně byla tímto rozhodnutím stěžovateli stanovena dle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců doba k vycestování do 15 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bude v souladu s § 101 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v relevantním znění (dále jen „správní řád“), stanoveno, že překážka řízení odpadla a vycestování cizince je možné. Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 7. 2016, č. j. CPR-14247-2/ČJ-2016-930310-V240 rozhodl o odvolání stěžovatele tak, že dle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu změnil část výroku správního orgánu I. stupně tak, že výrok o stanovené době k vycestování z území České republiky vypustil a ve zbylé části podle § 90 odst. 5 správního řádu odvolání stěžovatele zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

Stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, která byla rozsudkem Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 16. 9. 2016, č. j. 2 A 61/2016 - 26, jako nedůvodná zamítnuta.

Rozsudek městského soudu následně stěžovatel napadl kasační stížností. Současně navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatel odůvodnil tím, že na území České republiky žil legálně více než 8 let; má zde tedy vytvořené silné rodinné a společenské zázemí a nucený návrat do země původu by pro něj znamenal nenahraditelnou újmu. Dle názoru stěžovatele by následky nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti byly zjevně nepřiměřené důvodům vydání napadeného rozhodnutí, přičemž přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem a současně nemůže žádným jiným osobám vzniknout jakákoliv újma. V případě, že kasační stížnosti nebude přiznán odkladný účinek, bude muset stěžovatel opustit Českou republiku, aby se vyhnul nelegálnímu pobytu a maření výkonu úředního rozhodnutí, což s sebou nese náklady spojené s nuceným vystěhováním. Opustil by také své nejbližší, přičemž újmu, která bude stěžovateli způsobena, je třeba spatřovat zejména v odloučení od jeho manželky. Stěžovatel rovněž poukázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 - 25, podle kterého přiznání odkladného účinku ve věcech správního vyhoštění je nezbytné pro ochranu práv stěžovatelů, a to nejen pro možnost jejich účasti na řízení o kasační stížnosti. Nepřiznáním odkladného účinku by podle stěžovatele také došlo k zásahu do jeho práva na spravedlivý proces, pro jehož výkon je nezbytné, aby stěžovatel mohl zůstat na území České republiky do skončení řízení před kasačním soudem. Stěžovatel dále odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publ. pod č. 1072/2007 Sb. NSS.

Žalovaný uvedl, že návrh na přiznání odkladného účinku považuje za bezpředmětný, neboť rozhodnutí o správním vyhoštění je sice pravomocné, ale není vykonatelné. Podle závazného stanoviska Ministerstva vnitra, které je v řízení o správním vyhoštění vyžadováno, totiž v současné době nemůže dojít k realizaci správního vyhoštění stěžovatele pro překážku nemožnosti vycestování, protože se na něj vztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců.

Podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce (zde stěžovatele) nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem a skutečností vyplývajících ze správního spisu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci

pokračování

samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem a dále skutečností vyplývajících ze soudního a správního spisu dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s. jsou naplněny.

Nejvyšší správní soud nejprve poznamenává, že stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku tvrdí, že v České republice má vytvořeno silné citové zázemí a zejména v nuceném odloučení od své manželky spatřuje újmu, která mu bude způsobena. Ze správního a soudního spisu však vyplývá, že stěžovatel nemá na území České republiky žádnou rodinu, konkrétně do protokolu o vyjádření účastníka správního řízení ze dne 28. 4. 2016 stěžovatel výslovně uvedl, že má celou svou rodinu (rodiče, manželku a dva syny) v Uzbekistánu. Nicméně i přes tento rozpor zdejší soud souhlasí se stěžovatelem, že by nucené opuštění České republiky pro něj mohlo znamenat újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Nejvyšší správní soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k odkladu právních účinků rozsudku městského soudu, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí o správním vyhoštění, do doby meritorního rozhodnutí o kasační stížnosti, trvá pravomocně a vykonatelně uložené správní vyhoštění, a to včetně stanovení doby, po kterou nelze stěžovateli umožnit vstup na území členských států Evropské unie. Podstatné přitom je, že pro řádný výkon stěžovatelova ústavního práva na spravedlivý proces je třeba, aby stěžovatel mohl setrvat na území České republiky do skončení řízení o jeho kasační stížnosti. Byť je stěžovatel v tomto řízení zastoupen advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Nejvyšší správní soud proto spatřuje nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, spojenou s nuceným opuštěním České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti stěžovatele, především v možné újmě na výkonu jeho práva na spravedlivý proces. Z tohoto důvodu ostatně přiznává § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců žalobě proti rozhodnutí o správním vyhoštění odkladný účinek na vykonatelnost napadeného rozhodnutí *ex lege* (s výjimkou případů vyhoštění cizince z důvodu ohrožení bezpečnosti státu). Není tedy bez dalšího dán důvod, proč by obdobnou možnost setrvat na území České republiky neměl mít vyhošťovaný cizinec i po dobu následného kasačního řízení. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem zákonem předpokládané újmy u stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2012, č. j. 4 As 56/2012 - 58).

Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku také z hlediska splnění druhého zákonného předpokladu a dospěl k závěru, že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem. Pokud jde o splnění uvedeného předpokladu, vychází zde soud z povahy věci, z obsahu spisového materiálu a z vyjádření žalovaného. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 - 25, kde dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit

na jedné straně újmu brozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 - 131, publ. pod č. 1698/2008 Sb. NSS).“

S ohledem na důvody správního vyhoštění leží v daném případě proti podstatné újmě, která hrozí stěžovateli, riziko narušení veřejného zájmu jen nízké nebo maximálně mírné intenzity, neboť stěžovatel nebyl vyhoštěn z důvodu ohrožení bezpečnosti státu; byl vyhoštěn podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců.

Na výše uvedených závěrech nic nemění ani skutečnost, že, jak uvedl žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti, nemůže za současného stavu dojít k realizaci správního vyhoštění stěžovatele a stěžovateli ani nebyla napadeným rozhodnutím stanovena doba k vycestování z území České republiky. Nelze totiž vyloučit změnu závazného stanoviska Ministerstva vnitra dle § 120a zákona o pobytu cizinců (resp. vydání stanoviska nového), v důsledku čehož by mohlo dojít k vydání rozhodnutí, ve kterém by byla stěžovateli stanovena doba k vycestování z území České republiky, a stěžovatel by následně musel opustit v průběhu řízení o jeho kasační stížnosti území České republiky, čímž by mu ovšem bylo zabráněno v řádném výkonu jeho práva na spravedlivý proces, jak bylo popsáno výše.

Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek podle § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žaloba stěžovatele proti pravomocnému rozhodnutí o jeho správním vyhoštění měla *ex lege* odkladný účinek, postačí v daném případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku městského soudu, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalovaného ve věci správního vyhoštění stěžovatele.

Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 24. listopadu 2016

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu